

บทที่ 2

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 สำรวจเอกสาร สิ่งพิมพ์ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย

2.2 เตรียมรายการคำนามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา เนื่องจากการปรากฏของคำลักษณะนามจะต้องปรากฏร่วมกับคำนาม เสมอ โดยปรากฏตามหลังคำบอกจำนวนนับ หรือบอกประมาณอย่างหนึ่ง และใช้ตามหลังคำนาม เพื่อต้องการเน้นอีกอย่างหนึ่ง (ชลธิรา กัสดอญ และคณะ 2517 : 19) เช่น ม้า 5 ตัว ม้าตัวนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดคำนามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาโดยใช้คำนามรูปธรรมที่นับได้ประเภท सामान्यนามที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานปี 2525 โดยเลือกคำนามที่ผู้วิจัยคิดว่าเป็นที่รู้จักดี และเนื่องจากคำนามที่เป็นพีชมีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงเลือก เฉพาะคำนามที่เป็นพีชที่คนทั่วไปใช้บริโภคเท่านั้น ได้คำนามทั้งหมดประมาณ 800 คำ

2.3 เลือกบริเวณที่ใช้เก็บข้อมูล เนื่องจากอำเภอ เมืองของทุกจังหวัดมีความเจริญ และติดต่อกับคนต่างถิ่นมาก ซึ่งอาจเป็นตัวแปรทางสังคมได้ ผู้วิจัยจึงเลือกจุด เก็บข้อมูลในอำเภอที่ไม่ใช่อำเภอเมืองของจังหวัดที่ทำการศึกษ และเพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูลจึงเลือกอำเภอที่มีคนที่รู้จักกับผู้วิจัยอาศัยอยู่ซึ่งสามารถให้ความช่วยเหลือในการหาผู้บอกภาษา อำเภอดังกล่าวคือ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.4 เลือกผู้บอกภาษา มีการคุมตัวแปรทางสังคมของผู้บอกภาษาดังนี้

1. เพศ ผู้บอกภาษา เป็น เพศหญิง
2. อายุ ผู้บอกภาษามีอายุระหว่าง 55-60 ปี
3. อาชีพ ผู้บอกภาษามีอาชีพ เป็น เกษตรกร
4. การศึกษา ผู้บอกภาษามีความรู้ชั้น ป.4
5. ภูมิภาค ผู้บอกภาษาเกิดและเติบโตในพื้นที่นั้น ๆ

ใช้ผู้บอกภาษาในแต่ละจังหวัดจำนวน 1 คน ผู้วิจัยให้ผู้ที่รู้จักกันในแต่ละอำเภอที่ตั้งได้ กล่าวในข้อ 2.3 หากผู้บอกภาษาที่มีคุณสมบัติดังกล่าว มีรายละเอียดของผู้บอกภาษาแต่ละคนดังนี้

1) จังหวัดเชียงใหม่ คือ นางศรีอวล ใจบุญ อายุ 57 ปี อาชีพทำสวน การศึกษา ชั้น ป.4 ภูมิลำเนา 12 หมู่ที่ 2 ค.เมืองงาย อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

2) จังหวัดขอนแก่น คือ นางอ่อน ไช้ศรีศักดิ์ อายุ 56 ปี อาชีพทำนา การศึกษา ชั้น ป.4 ภูมิลำเนา 20 ศรีประเสริฐ ค.วังชัย อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น

3) จังหวัดสระบุรี คือ นางกิม นุชกระแสร์ อายุ 56 ปี อาชีพทำนา การศึกษา ชั้น ป.4 ภูมิลำเนา 20 หมู่ 7 บ้านขอนแก่น ค.ศาลเดี่ยว อ.แก่งคอย จ.สระบุรี

4) จังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ นางบุญเลื่อน ศรีเกษริน อายุ 57 ปี อาชีพทำสวน การศึกษา ชั้น ป.4 ภูมิลำเนา 134 หมู่ 8 ค.ท่าขนอน อ.คีรีรัฐนิคม จ.สุราษฎร์ธานี

2.5 วิธีการเก็บข้อมูลวิธีการดังนี้

1. เรียงรายการคำถามตามลำดับตัวอักษร
2. เตรียมรูปภาพ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา
3. ใช้ภาษาไทยถิ่นกลางในการสัมภาษณ์
4. ใช้คำถาม เป็นคำถามแบบตอบให้เนื้อความ มีคำว่า "เท่าไร" เป็นคำแสดง คำถาม และในเนื้อความของคำถามไม่มีคำลักษณนามปรากฏอยู่ เช่น มีเสื้อเท่าไร มีแหวนเท่าไร เป็นต้น ถ้าผู้บอกภาษาตอบจำนวนเพียงอย่างเดียว ก็ซ้ำคำบอกจำนวน และมีคำว่า "อะไร" เป็นคำแสดงคำถาม

2.6 วิเคราะห์คำลักษณนามในภาษาไทยถิ่น 4 ภาษา มีขั้นตอนดังนี้

2.6.1 วิเคราะห์คำลักษณนามที่ละภาษา ด้วยวิธีวิเคราะห์อรรถลักษณะ โดยดูจากอรรถลักษณะของคำนามที่ปรากฏร่วมกับคำลักษณนามคำเดียวกัน

2.6.2 แบ่งประเภทอรรถลักษณะในแต่ละภาษา

2.6.3 นำอรรถลักษณะในภาษาทั้ง 4 มาเปรียบเทียบกัน เพื่อดูการปรากฏของอรรถลักษณะ

2.6.4 จัดคำลักษณนามที่มีเสียงคล้ายคลึงกัน และมีความหมายเหมือนกัน เป็นศัพท์เดียวกัน

ดูรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนทั้งหมดในบทที่ 3

2.7 เปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาไทยถิ่น 4 ภาษา

เมื่อวิเคราะห์คำลักษณนามในภาษาไทยถิ่นทั้ง 4 ภาษาแล้ว ผู้วิจัยนำคำลักษณนามในภาษาทั้ง 4 มาเปรียบเทียบกัน ในการเปรียบเทียบนั้น ผู้วิจัยเปรียบเทียบทั้งความหมายและรูปของคำลักษณนาม แต่ยึดความหมายเป็นหลัก ส่วนรูปร่างหากในภาษา 2 ภาษา มีคำลักษณนามที่มีความหมายเหมือนกัน และมีรูปเหมือนกัน ผู้วิจัยจะถือว่าภาษาทั้ง 2 มีการใช้คำลักษณนามดังกล่าวเหมือนกัน (ดูรายละเอียดการเปรียบเทียบในบทที่ 4)

2.8 สรุปผลและอภิปรายผล

ศูนย์วิจัยภาษาไทย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย